

Scènes van het Bieroproer

Docentenhandleiding

Beschrijving opdracht

Met deze opdracht gaan de leerlingen op een creatieve manier bezig met het verbeelden van het Leeuwarder Bieroproer van 1487. De leerlingen leven zich in in een karakter uit de tijd van het Bieroproer en denken na over de situatie en emoties van deze persoon.

Tijdvak

Tijd van Steden & Staten (1000-1500)

Kerdoelen

- *Oriëntatie op jezelf en de wereld – tijd:*
 - 51.** De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren;
 - 52.** De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten; pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen en holocaust; televisie en computer. De vensters van de canon van Nederland dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken;
- *Kunstzinnige oriëntatie:*
 - 54.** De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren;
 - 55.** De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

Kenmerkende aspecten

13. Opkomst van handel en het ontstaan van steden

14. Opkomst van de stedelijke burgerij en toenemende zelfstandigheid van steden

Doelgroep

Niveau: VMBO/HAVO/VWO

Klas: onderbouw

Tijdsduur

10-15 minuten

Leeruitkomsten

Na afloop van deze werkvorm kunnen de leerlingen:

- Uitleggen hoe het Leeuwarder Bieroproer uit hun eigen omgeving past in de kenmerkende aspecten 13 en 14.
- De aanleiding van het Leeuwarder Bieroproer beschrijven.
- Op een creatieve manier de historische context van het Leeuwarder Bieroproer verbeelden en overbrengen.

Leerlingenmateriaal

- [Opdrachtblad voor leerlingen](#)
- Afbeeldingen uit het stripverhaal *Leeuwarder Bieroproer*, zie: <https://geschiedenislokaalfryslan.nl/bronnen/strip-tekening-van-bieroproer-te-leeuwarden-1487>
- Schrijf/Tekenpapier
- Linealen

- Potlood en gum
- Schrijf- en kleurmateriaal, zoals pennen, kleurpotloden en stiften

Vorbereiding en benodigdheden

- Digibord met internetverbinding
- [PowerPoint met korte historische context](#)
- Leerlingenmateriaal

Beginsituatie leerlingen

De leerlingen zijn al bekend met de opkomst van Europese steden en gaan dit nu bekijken in hun eigen woonomgeving. Om zo het onderwerp dichtbij te brengen en herkenbaarder te maken.

Uitvoering

De opdracht is verdeeld over meerdere momenten:

- *Les 1* : 10-15 minuten introductie + start van de opdracht
- *Huiswerk* : verdere uitwerking
- *Les 2 (facultatief)* : presentatie van het werk aan elkaar

1. Introductie

- Leg de historische context van het Bieroproer uit a.d.h.v. de PowerPoint.
Pas de mate van uitleg kan aan bij het niveau van de klas (meer toelichting bij vmbo-kader, zelfstandiger bij vwo).
- Doel:
Leerlingen begrijpen:
 - wat de aanleiding van het conflict was
 - wat het conflict inhield
 - dat er 2 partijen waren: de **Schieringers** en de **Vetkopers**
- Vertel iets meer bij SC Cambuur:
 - vernoemd naar de familie Cammingha
 - het oude stadion stond op de plek van hun kasteel: De Cammingha burcht
 - het familiewapen van de Cammingha's is het clublogo van SC Cambuur geworden
 - ook de wijk Camminghaburen is naar deze familie vernoemd

2. Uitleg van de opdracht

- Hoe?
 - Kies één moment uit het verhaal over het Bieroproer;
 - Verbeeld dit creatief, bijvoorbeeld als kort verhaal of strip;
 - Ontwerp deze verbeelding vanuit het perspectief van één van de partijen. Kies dus als personage een Schieringer of Vetkoper. Dit mag een historisch (echt bestaand) of een fictief personage zijn.
- Waarom?
 - Je krijgt zo een beter besef van de lokale geschiedenis in Leeuwarden.
 - Je kunt je inleven in de geschiedenis door te schrijven vanuit een personage.
 - Je leert het erfgoed in jouw eigen omgeving te herkennen.

3. Start in de klas

- Leerlingen beginnen met het uitwerken van hun gekozen scène;
- De docent ondersteunt waar nodig.

4. *Huiswerk*

- Leerlingen maken hun opdracht thuis af.

5. *Presentatie (facultatief)*

- Leerlingen presenteren hun werk aan elkaar;
- Dit kan klassikaal of in kleine groepjes;
- De docent sluit af met een reflectie of terugblik op de les.

Extra context

Wil je meer weten over het Leeuwarder Bieroproer? Bekijk dan eens [het stripboek](#) of lees [dit artikel](#) in het tijdschrift *Leopardia* van de Historische Vereniging Aed Levwerd.

Deze les is ontwikkeld door

Erben Heijne en Beau Megan Goos, studenten lerarenopleiding Geschiedenis, NHL Stenden Hogeschool, Leeuwarden 2025. Redactie door: educatieve dienst Historisch Centrum Leeuwarden.